

Информация о научных конференциях ...
График проведения конференций
Подать доклад для участия в конференции
Состоявшиеся конференции
Международная стажировка (Польша)
Публикация монографий
Опубликованные монографии
Отслеживание почтовых отправлений
Партнёры конференции
Организаторы
Сотрудничество
Контакты
Внимание! Акция!
Онлайн - веб конференция
+3 (728) 155-22-20
+38(044) 599-61-37

КРИТЕРІЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

ПОД-СЕКЦІЯ 1. Бухгалтерський учет и аудит.

Бруханський Р.Ф.

кандидат економічних наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет

КРИТЕРІЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Загострення світової продовольчої кризи та глобалізація економіки створюють реальні шанси розширення збуту сільськогосподарської продукції України на європейські та світові ринки, що у свою чергу зумовлює необхідність кардинальної трансформації стратегічного розвитку аграрних підприємств України, зокрема модернізації обліку, аналізу і контролю з позицій створення ефективної моделі інформаційного забезпечення реалізації стратегії розвитку в умовах посиленого впливу зовнішньої сфери інформаційного середовища, необхідності системного моніторингу ризиків і врахування нестабільності економіки.

Моніторинг інформації стосовно внутрішньої та зовнішньої сфер діяльності підприємства, реальної оцінки його можливостей за поточних умов ринку, загроз діяльності є визначальною основою для прийняття стратегічних рішень і ефективного управління підприємством. Відповідно питання інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту бізнесу є надзвичайно актуальним. Нами виділено три основні проблеми практичного застосування моделі інформаційного забезпечення стратегічного управління у сільськогосподарських підприємствах України: по-перше, інформаційне забезпечення процесу прийняття рішень відбувається в умовах відсутності науково обґрунтованих вимог і підходів до формування інформації стратегічного характеру; по-друге, значна частина інформації, що стосується зовнішньої сфери діяльності сільськогосподарських підприємств, є неповною і неточною; по-третє, домінування політичних аспектів регулювання аграрного ринку в Україні нівелює економічні закони розвитку.

Згідно статті 1 розділу 1 Закону України «Про інформацію» № 2658-ХІІ від 2 жовтня 1992 року з врахуванням останніх змін і доповнень від 13 січня 2011 року та 9 травня 2011 року «інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді» [1].

Концептуального значення в сучасних умовах динамічного розвитку економіки набувають параметри трансформації та використання інформації, які акумулюють зміст терміну «інформаційне забезпечення». Із позицій стратегічного менеджменту інформаційне забезпечення – це, насамперед, процес задоволення поточних потреб користувачів у інформації, необхідній для обґрунтування і прийняття стратегічних рішень. Організація належного стану інформаційного забезпечення можлива лише за умови адекватного супроводу, зокрема управлінського та технічного. Найбільш важливим є управлінський супровід: 1) визначення обсягу і структури інформації, необхідної менеджерам різних рівнів; 2) забезпечення ефективної системи акумулювання інформації; 3) встановлення параметрів і налаштування системи обміну інформацією; 4) функціонування надійних методик захисту інформації; 5) використання адаптованої інформації для обґрунтування та прийняття стратегічних рішень. Технічний супровід інформаційного забезпечення передбачає засоби комунікації та комп'ютерну техніку.

З метою формування якісних передумов ефективної системи обліково-інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень, на нашу думку, доцільно диференціювати інформацію залежно від її змісту, характеристик і призначення: за правовою ознакою; за часовим впливом; за рівнем обробки; за періодичністю подання; за якісними характеристиками; за сферою виникнення; за ступенем стандартизації; за рівнем регламентації; за корисністю; за ступенем взаємозв'язку; за рівнем визначеності; за формою подання; за рівнем відкритості; за часовим горизонтом: за користувачами; за доцільністю; за етапністю; за масштабністю; за джерелами; за сприйняттям; за динамікою; за рівнем обробки; за спрямуванням; за рівнем ієрархії.

Пропонований варіант класифікації інформації дозволить моделювати ієрархію внутрішньої та зовнішньої інформації і проектувати реальні інформаційні потоки, будувати комплексну систему інформаційного забезпечення системи стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України. Для гарантування її ефективності необхідно забезпечити суцільний неперервний моніторинг зовнішніх параметрів та внутрішніх показників діяльності підприємства з дотриманням основних цілей обраної стратегії розвитку бізнесу. Відсутність якісної, повноцінної, сформованої на єдиних принципах, адекватно трансформованої та чітко систематизованої інформаційної бази даних для прийняття управлінських рішень стратегічного змісту призводить до того, що на вищій рівень менеджменту підприємства подекуди надходить неспівставна і суперечлива інформація, яку в значній мірі можна вважати дезінформацією.

Проблемою в даному випадку є якість інформації. Дефініція «якість інформації» щодо інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту підприємств не має однозначних формулювань, однак з впевненістю можна стверджувати, що якість інформації визначається сукупністю характеристик, які обумовлюють можливість її адекватного корисного використання для задоволення потреб менеджменту в прийнятті рішень.

Згідно Міжнародних стандартів фінансової звітності пропонуються чіткі вимоги до якості інформації: достовірність; точне представлення; пріоритет змісту над формою; нейтральність (неупередженість); обачність; повнота; доцільність (релевантність); порівнянність; зрозумілість [2].

Інформаційні потоки стратегічного менеджменту повинні формуватися на основі інформації з врахуванням певних вимог. Безперечним є той факт, що якість вхідної інформації стратегічного менеджменту в значній мірі залежить від якості вхідної інформації, яка надходить із суміжних підсистем підприємства. На основі даного положення можна зробити висновок про те, що на межі переходу потоків інформації із різноманітних підсистем сільськогосподарського підприємства у підсистему стратегічного менеджменту необхідно дотримуватись чітко визначених науково обґрунтованих інформаційних вимог: 1) своєчасність, тобто дотримання необхідних для конкретної ситуації строків подання інформації; 2) достовірність, тобто відповідність реальним фактам фінансово-господарської діяльності підприємства; 3) корисність – повинна передбачати якісно вищий рівень господарського ефекту від використання інформації в порівнянні із затратами на її отримання; 4) зрозумілість, тобто забезпечення фактичного сприйняття інформації без застосування додаткових зусиль; 5) регулярність надходження – формування графіку руху інформаційних потоків з дотриманням встановленої періодичності.

Відповідно і на виході із підсистеми стратегічного менеджменту до якісних характеристик інформації повинні висуватись певні вимоги. Вони в значній мірі співпадають з вище викладеними (до вхідної інформації). Зважаючи на це, наведемо лише принципово відмінні: 1) надійність, тобто відсутність суттєвих помилок (на відміну від вхідної інформації достовірність вважається бажаною, але не обов'язковою); 2) доцільність – здатність впливати на рішення управлінців, сприяти в оцінці минулих, поточних і майбутніх подій; 3) порівнянність – можливість співставлення інформаційних даних; 4) об'єктивність – звільнення інформації від суб'єктивних аспектів; 5) нейтральність – уникнення прямої зацікавленості (інформація не може вважатись неупередженою, якщо в процесі обробки і подання вона впливатиме на рішення зацікавлених користувачів).

Безперечним вважаємо твердження, що система акумулювання, обробки та трансформації інформації стратегічного характеру у своїй основі ґрунтується на ефективно функціонуючій системі інформаційних потоків підприємства. Доречно зробити припущення, що стратегічний менеджмент підприємства не спроможний автономно формувати власну підсистему збору інформації без чітко налагодженого механізму взаємопроникнення суміжних інформаційних потоків на підприємстві.

Таким чином, можна зробити висновок, що система інформаційних потоків стратегічного менеджменту повинна бути гармонійно поєднана в загальній системі інформаційних потоків підприємства. Для гарантування ефективності інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств необхідно забезпечити суцільний неперервний моніторинг зовнішніх параметрів та внутрішніх показників діяльності підприємства з дотриманням основних цілей обраної стратегії розвитку бізнесу. Дотримання закономірностей формування необхідної інформації для потреб стратегічного менеджменту в кінцевому результаті дозволить скоротити витрати часу, необхідні для пошуку і виокремлення стратегічно важливої інформації, та підвищить рівень обґрунтованості процесу прийняття управлінських рішень за рахунок максимізації якості інформації. Сучасні вимоги до процесу прийняття стратегічних рішень в аграрному секторі економіки України вимагає застосування модернізованої системи інформаційного забезпечення управління, яка повинна гарантувати достовірність, підвищити оперативність, посилити об'єктивність, посилити захист, акцентувати доцільність та в кінцевому підсумку забезпечити ефективність прийняття рішень стратегічного характеру.

Література

1. Закон України «Про інформацію» (в редакції від 13.01.2011 року [Електронний ресурс] / Верховна рада України – режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електр. ресурс] / Міністерство фінансів України – режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/publish>